SUOMEN KOTISEUTULIITOLLE

Mestarit & Kisällit
Hanketoiminnan ja toimintarahan käytön raportti

Köyliö-seura ry | Pilottitoiminta vuonna 2026

1. Mitä pilottitoiminnassa tehtiin?

Köyliö-seura aloitti Mestarit & Kisällit -ympäristökasvatushankkeen pilottitoiminnan Kepolan ja Lallin koulujen 3.–4.-luokkalaisten kanssa keväällä 2026. Köyliö-seuran mestarit kokoontuivat Lallin koululle 28.4. ja Kepolan koululle 12.5. Tapasimme oppilaat, kerroimme omia kokemuksiamme lapsuutemme ajan puuhista Köyliönjärven rannoilla, kalastamisesta, uimisesta ja leikeistä sekä Köyliönjärven kuuluisasta historiasta. Myös siitä, miten järvi on muuttunut vuosikymmenien aikana. Oppilaat saivat nyt tietää myös syyslukukaudella 2026 yhteisestä retkestä Köyliönjärven rannalle. Retken suunnittelu käynnistettiin idearіihen tapaan. Oppilaat jakoivat ideoitaan ja suunnittelivat retkeä ryhmissä. Syntyi paljon retki-ideoita, joita sitten toteutettaisiin syyslukukauden alkupuolella.
Liite 1. Suunnitteluraportti

Keväällä suunniteltu retkipäivä Yttilän Ottaan Köyliönjärven rannalle toteutettiin torstaina 8.10.2026. Retken teemana oli ”Ihana Köyliönjärvi”. Tavoitteena oli vahvistaa lasten suhdetta kotiseutuunsa ja auttaa heitä ymmärtämään, miten omilla teoilla voi vaikuttaa järven ja luonnon hyvinvointiin. Retki toteutettiin lasten keväällä 2026 tekemien suunnitelmien ja toiveiden pohjalta. Heidät jaettiin neljään ryhmään, jotka kiersivät toimintapisteillä:

Kalastus: mato-ongintaa, kalastustietoutta ja tutustumista perinteisiin kalastus- ja ravustusvälineisiin. Ohjaajina Köyliönjärven kalastusasiantuntijat Tapio Putko ja Lasse Alho.

Vesitutkimukset: Köyliönjärven veden tutkimista Pyhäjärvi-instituutin asiantuntijan opastuksella sekä keskustelua vesien suojelusta. Tutkimukset organisoi ja ohjasi Henna Ryömä Pyhäjärvi-instituutista.

Luontotaide: luonnosta löytyneiden materiaalien käyttäminen yhteisten taideteosten tekemiseen. Ohjaajana Anne Reunanen Köyliö-seurasta.

Perinneleikit ja kotiseutuhistoria: liikunnallisia perinneleikkejä sekä tutustumista Yttilän Ottan kulttuuripolkuun. Ohjaajana Marita Holkeri Köyliö-seurasta

Samuli Vahteristo Köyliö-seurasta valokuvasi retken tapahtumia.

Toimintapisteiden jälkeen syötiin yhdessä lasten toivomaa retkiruokaa: grillimakkaraa, sämpylöitä ja salaattia sekä jälkiruoaksi grillattuja vaahtokarkkeja. Lopuksi tutustuttiin luontotaideteoksiin ja kuultiin lasten ajatuksia niiden tekemisestä. Oppilaat saivat retken jälkeen kouluissa diplomit, joissa heidät nimettiin Köyliönjärven suojelijamestareiksi.

2. Ketkä olivat mukana ja yhteistyötahot?

Toimintaan osallistuivat Kepolan ja Lallin koulujen 3.–4.-luokkalaiset oppilaat, koulujen rehtorit ja koulunkäynninohjaajat sekä Köyliö-seuran toimijat ja muut vapaaehtoiset aikuiset. Retkipäivänä oli apuna yhteensä 14 aikuista.

Retken suunnitteluryhmään kuuluivat Anne Reunanen, Mirkka Thessler, Pirkko Peltola, Tapio Putko ja Marita Holkeri. Toimintapisteitä ohjasivat Tapio Putko, Henna Ryömä Pyhäjärvi-instituutista, Anne Reunanen ja Marita Holkeri. Retkipäivän järjestelyissä ja avustamisessa olivat mukana lisäksi kouluvaarit ja -muorit sekä muut vapaaehtoiset. Kouluista mukana olivat Kepolan koulun rehtori Hanneli Mäkelä ja

koulunkäynninohjaaja Riikka Tiittanen, sekä Lallin koulun rehtori Juha Jalava ja koulunkäynninohjaaja Virpi Vähätalo.

Keskeisiä yhteistyötahoja olivat Kepolan koulu, Lallin koulu ja Pyhäjärvi-instituutti. Lisäksi retken järjestelyihin osallistui vapaaehtoisia kotiseudun asukkaita. Samuli Vahteristo valokuvasi tapahtumaa ja auttoi saamaan paikalle Alasatakunta-lehden toimittajan.

3. Osallistujamäärät

Osallistujaryhmä	Määrä
Lapset (Kepolan ja Lallin koulujen 3.–4.-luokkalaiset)	42 oppilasta
Ikäihmiset / mestareina toimineet aikuiset	11 aikuista
Köyliö-seuran oma väki	3 aikuista, toimivat myös mestareina
Aikuiset yhteensä retkipäivänä	14 aikuista

4. Mitä opittiin yhdessä?

Lapset pääsivät oppimaan aikuisilta käytännön kalastustaitoja, perinteisten pyyntivälineiden käyttöön ja historiaan liittyviä asioita, perinneleikkejä sekä kotiseudun kulttuuriperintöä. Pyhäjärvi-instituutin asiantuntijan ohjauksessa he tutkivat järvivettä ja saivat tietoa vesistön tilasta ja suojelusta. Luontotaiteessa opittiin havainnoimaan lähiympäristöä ja käyttämään luonnonmateriaaleja luovasti.

Aikuiset puolestaan saivat nähdä lasten innostuksen, uteliaisuuden ja omat ideat. Lapset toivat toimintaan iloa, aktiivisuutta ja yhdessä tekemisen energiaa. Retki osoitti, että kotiseudun historiaa, perinteisiä taitoja ja ympäristötietoa voidaan välittää lapsille luontevasti toiminnan, kokeilemisen ja keskustelun kautta.

Köyliö-seuralle pilotti opetti, että lasten omien suunnitelmien kuunteleminen kannattaa: keväällä esitetyt toiveet ohjasivat syksyn retken sisältöä ja lisäsivät lasten osallisuutta. Onnistuminen edellytti hyvää työnjakoa, koulujen ja yhteistyökumppaneiden joustavuutta sekä riittävää määrää aikuisia eri toimintapisteille. Myös sääennusteen vuoksi tehty retkipäivän siirto onnistui, kun järjestäjät ja koulut reagoivat nopeasti.

5. Palaute

Palautetta kerättiin kouluissa retken jälkeen. Kepolan koulussa oppilaiden kanssa käytiin retkeä läpi valokuvia katsellen ja tapahtumia muistellen. Lallin koulussa oppilaat antoivat palautetta nimettömästi kirjallisilla lapuilla.

Palaute oli erittäin myönteistä. Oppilaiden mielestä päivä oli kiva tai mukava; yksi kuvasi sitä superkivaksi. Erityisesti mainittiin yhdessä oleminen ja tekeminen, kalastus, luontotaiteen tekeminen, vesitutkimukset sekä ruoka ja vaahtokarkit. Osa oppilaista olisi toivonut vielä enemmän perinneleikkejä. Ainoa mainittu harmituksen aihe oli se, ettei ongella kaikille tullut kalaa.

Myös aikuisilta saatiin myönteistä palautetta. Koulujen rehtorit kuvasivat päivää onnistuneeksi ja kertoivat oppilaiden nauttineen toiminnasta. Pyhäjärvi-instituutin Henna Ryömä kiitti järjestelyjä ja toimitti

oppilaiden vesistötutkimusten tulokset Järviwikiin. Samuli Vahteristo kuvasi päivää ikimuistoiseksi ja kiitti lasten ja mestarien innostusta. Kaikkien osapuolien yhteistyö onnistui erinomaisesti.

Liite 2. Palautekoosteet kuvana

6. TOP 3 -vinkit Mestarit & Kisällit -toimintaan

Ottakaa lapset mukaan suunnitteluun alusta lähtien. Kun toiminta rakentuu lasten omien ideoiden ja toiveiden pohjalle, siihen on helpompi sitoutua ja osallistua innokkaasti.

Rakentakaa retki tai muu toiminta käytännön tekemisen ympärille ja hyödyntäkää eri alojen osaajia. Selkeät, sopivan mittaiset toimintapisteet mahdollistavat kokeilemisen, liikkumisen ja monenlaisen oppimisen.

Sopikaa vastuut ja varasuunnitelmat ajoissa. Riittävä aikuisten määrä, toimiva työnjako, kouluyhteistyö, ruokailun järjestelyt ja säätilanteen huomioiminen tekevät päivästä turvallisen ja sujuvan.

7. Toimintarahan käyttö ja hankinnat

Köyliö-seura vastasi retken bussikuljetuksen sekä tarjoiluun liittyvien grillimakkaroiden ja vaahtokarkkien kustannuksista. Suunnittelumuistiossa makkaramääräksi sovittiin 60 kappaletta. Muut ruokailuun liittyvät järjestelyt, kuten sämpylät ja salaatti, sovittiin yhteistyössä koulujen kanssa. Anne Reunanen hankki makkarat ja vaahtokarkit.

Kustannus / hankinta	Määrä / kuvaus	Summa (€)
Bussikuljetus	Retkikuljetus Yttilän Ottaan	200,00
Grillimakkarat	60 kpl	68,20
Vaahtokarkit	Retkipäivän jälkiruoka	24,85
Yhteensä		293,05

8. Julkaisut ja muu dokumentointi

Retkestä julkaistiin uutinen Alasatakunta-lehdessä torstaina 15.10.2026. Uutisen otsikko oli ”Tutkimusretki kotijärven rannalle”, ja sen kirjoitti Sanni Salonen. Juttu julkaistiin lehden Uutiset-osastossa sivulla 6. Uutisessa kerrottiin 42 oppilaan osallistumisesta, retken neljästä toimintasisällöstä sekä lasten mahdollisuudesta tutkia Köyliönjärveä ja oppia kotijärven hyvinvoinnista.

Alasatakunta-lehden uutinen (15.10.2026, s. 6) liitetään tämän raportin liitteeksi.

Oppilaiden vesistötutkimusten tulokset vietiin Pyhäjärvi-instituutin asiantuntijan toimesta Järviwikiin. Tulokset löytyvät Köyliönjärven Yttilän Ottan sivulta:

https://www.jarviwiki.fi/wiki/K%C3%B6yli%C3%B6nj%C3%A4rvi_(34.054.1.001)/Yttil%C3%A4n_Otta

Oppilaille laadittiin lisäksi Köyliönjärven suojelijamestari -diplomi, joka annettiin tunnustuksena retkelle osallistumisesta ja ympäristönsuojelussa opituista taidoista.
Liite 3. Diplomi
Liite 4. Alasatakunta-lehden uutinen 15.10.2026
Liite 5. Retkiraportti

9. Yhteenveto

Köyliö-seuran pilottitoiminta yhdisti onnistuneesti ylisukupolvisen kotiseututyön, ympäristökasvatuksen ja lasten osallisuuden. Retkipäivä tarjosi lapsille mahdollisuuden tutkia omaa lähijärveä, oppia perinteisiä taitoja, tutustua kotiseudun kulttuuriperintöön ja tehdä yhdessä. Aikuisten ja yhteistyökumppaneiden osaaminen täydensi lasten aktiivista roolia. Saadun palautteen perusteella päivä koettiin erittäin myönteiseksi ja toiminnalle toivottiin jatkoa.

Lisäliitteinä neljä valokuvaa

Köyliö-seura ry
Raportin laatija: Marita Holkeri
Päiväys: 9.11.2026